

Publicació Treball Final de Màster - Arxiu Municipal de Reus

“GEOREFERENCIACIÓ D’EDIFICIS DE LA CIUTAT DE REUS AMB VALOR PATRIMONIAL I LA SEVA DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA VINCULADA”

Sebastià Ferran Fernández

El meu treball Final de Màster en Arxivística i Gestió de Documents porta per títol *“GEOREFERENCIACIÓ D’EDIFICIS DE LA CIUTAT DE REUS AMB VALOR PATRIMONIAL I LA SEVA DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA VINCULADA”*, i va ser finalista al premi ESAGED-AAC al millor treball de fi de Màster atorgat a l’octubre de 2021.

L’estudi que vaig presentar té per objectiu fer arribar a la ciutadania el valor documental dels edificis singulars de Reus a través de la digitalització, la publicació web i la georeferenciació.

Aquest projecte es fonamenta en dos treballs que vaig redactar en estudis anteriors: el Treball de Recerca del Batxillerat (TDR) i el Treball Final de Grau (TFG), tots dos enfocats en l’estudi dels masos de Reus. Unes investigacions centrades en els centres d’explotació agrícola del terme, la seva evolució històrica i els seu lligam amb la població local al llarg del temps. Aquests antecedents units als coneixements adquirits durant el transcurs del Màster han estat la motivació que m’han portat a plantejar i desenvolupar aquesta investigació. Una trajectòria acadèmica que culmina en l’elaboració d’un nou model d’accés documental enfocat en el patrimoni local de Reus.

El treball doncs, cerca explorar i conèixer quins són els beneficis i les problemàtiques de vincular els edificis singulars de Reus, amb la seva documentació a través d’una nova forma de presentació de la informació (sistema de georeferenciació). La idea que planteja el projecte és demostrar si l’ús de les tecnologies de la informació (programació web i geolocalització) aplicades en un context documental específic, pot ser viable i al mateix temps una oportunitat, tant per l’arxivística com per la societat en general, per difondre el fons documentals vinculats als edificis singulars, en aquest cas construccions amb valor arquitectònic de Reus.

La qüestió principal resideix en que actualment al municipi de Reus no hi ha cap projecte que relacioni el seu patrimoni arquitectònic amb la documentació vinculada a través d’un mapa web participatiu. Uns edificis estudiats i analitzats en profunditat des d’una òptica arquitectònica, però poc explotats en base a la seva documentació històrica que hi fa referència.

Per poder conèixer les construccions des d’una perspectiva documental ha estat necessari un procés de cerca i selecció exhaustiu, tant de fons públics com privats: Arxiu Municipal de Reus, Arxiu Històric de Tarragona, Biblioteca Virtual de Premsa Històrica, Centre de la Imatge Mas Iglesias (CIMIR) i l’ Arxiu del Col·legi d’Arquitectes de Catalunya (Demarcació de Tarragona). Finalment he pogut identificar sis tipologies documentals que m’han permès documentar els edificis de manera històrica: premsa històrica local, expedients d’obres, fotografies històriques, cadastres antics, fitxes tècniques i plànols.

Per tal de fer accessible la documentació vinculada als edificis va ser clau plasmar mitjançant un espai web la iniciativa arxivística plantejada, transformant un treball acadèmic en una eina web de divulgació del patrimoni local, tant documental com arquitectònic. A través d’un

procés de disseny i codificació vaig elaborar el llenguatge de programació que conformaria la totalitat dels components de la pàgina web (mapa web, menú horitzontal, icones, etc..).

El mapa web és l'element fonamental de la plataforma digital. És una eina interactiva que permet a l'usuari conèixer diferents edificis singulars. Dintre d'un mapa de Reus s'assenyalen en icones de diferents colors, els quals indiquen la posició i l'estil arquitectònic de l'edifici. Clicant damunt d'una icona, aquesta s'obre i ens aporta una fitxa descriptiva de l'edifici. La fitxa descriptiva incorpora els següents continguts: localització, estil arquitectònic, descripció, construcció, arquitecte, ús original, història, ús actual i documentació històrica. Sota el mapa podem observar una llegenda que identifica cada color amb l'estil arquitectònic: modernista, noucentista i eclèctic.

Dintre d'aquest recurs web he incorporat diverses propostes d'itineraris a peu, per la ciutat i el seu entorn, per tal d'apropar als usuaris els edificis i al seu valor arquitectònic i documental.

El projecte permet socialitzar el coneixement i compartir-lo amb la ciutadania mitjançant la proposta de tres recorreguts a peu per la ciutat, un per cada tipologia d'edifici: ruta modernista, ruta noucentista i ruta eclèctica. Aquests recorreguts pretenen incentivar el lleure i l'interès per la cultura local, mitjançant el coneixement d'edificis singulars històrics de Reus.

Aquest Treball Final de Màster vol remarcar com l'arxivística es nodreix d'altres disciplines, tot treballant de forma multidisciplinària enfront dels noves iniciatives que obren noves línies d'investigació, socialització i divulgació del patrimoni local.

La situació actual de la pandèmia ha portat a minimitzar les consultes presencials als arxius, en contrapartida s'ha fomentat l'ús de les consultes telemàtiques. Cal aprofitar aquesta dinàmica cap a la digitalització i la visualització via web dels fons dels arxius, una ocasió per difondre'ls socialment i posar-los en valor a través d'espais virtuals. La utilització de la georeferenciació, com el prototip que proposo, podria ser un mitjà per posar en valor i reconèixer el potencial de la gestió documental, així com la tasca i funció social i pública dels arxius.